

дитину віком до одного року, зазнає домашнього насильства від свого чоловіка.

Після проведеного аналізу нормативних актів та юридичної літератури, пропоную наступне визначення гендерного насильства – це будь-яке діяльність чи поведінка, що призначена для підтримання переваги однієї сторони над іншою залежно від гендерного статусу. Це може бути підтримуване фізичним насильством, психічним насильством, сексуальним насильством, економічним насильством, стереотипною поведінкою.

Література

1. COVID-19 has killed 5 million people – and the pandemic is far from over. Science (англ.). 1 листопада 2021. Архів оригіналу за 1 грудня 2021. Процитовано 7 листопада 2021.

2. Про попередження насильства в сім'ї: Закон України від 15 листопада 2001 р. № 2789-III. URL: <http://surl.li/clina>.

3. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами. URL: <http://surl.li/bfccq/>.

4. Перунова О.С. Гендерно зумовлене насильство як одне із ключових порушень прав людини. Збірник тез круглого столу, присвяченого 71-й річниці прийняття Загальної декларації прав людини (м. Київ, 10 грудня 2019 р.). Київ: ДНДІ МВС України, 2020. 218 с.

5. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07 грудня 2017 року № 2229-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2229-19/paran67#n67>.

6. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. № 2947-III. URL: <http://surl.li/oczd>.

УДК 349.2(043.2)

Кметик Х.В., к.ю.н.,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПАТРОНАТ НАД ДІТЬМИ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНА ФОРМА ВЛАШТУВАННЯ ДИТИНИ

На сьогодні в Україні першочерговим завданням діяльності щодо захисту прав та допомоги дітям є створення умов для збереження сім'ї для дитини. Так як благополучний розвиток дитини ніяк не можна уявити поза сім'єю, батьки повинні уміти створювати атмосферу щастя, любові та порозуміння в сімейному середовищі. Саме це є ключовим положенням у Конвенції ООН про права дитини, що підкреслює важливість побудови системи соціальної підтримки таким чином, щоб гарантувати, поміж

інших прав, право дитини на сім'ю. Таке право може реалізувати альтернативна форма влаштування дітей – сімейний патронат.

Патронатне виховання є формою влаштування дитини на виховання в сім'ю патронатного вихователя, з обов'язковим розмежуванням прав і обов'язків щодо захисту законних інтересів цієї дитини між батьками, уповноваженою службою та патронатним вихователем.

Патронатна форма виховання дітей регулюється главою 20 Сімейного Кодексу України. Патронат – це альтернативна форма влаштування дитини, яка є сиротою або з інших причин позбавлена батьківського піклування, в сім'ю іншої особи (патронатного вихователя) з метою сімейного виховання.

Патронат над дітьми відрізняється від опіки та піклування: а) патронатний вихователь отримує, на відміну від опікуна (піклувальника), плату за виконання своїх зобов'язань; б) між дитиною і патронатним вихователем складаються тісніші зв'язки, ніж між дитиною і піклувальником чи опікуном; в) опікун – законний представник дитини у всіх правовідносинах, а патронатний вихователь – лише у сфері процесуальних відносин.

Специфіка патронату в сімейному праві як правового інституту виявляється в тому, що таке передання здійснюється за договором про патронат, а не на підставі адміністративно-правового акту – рішення органу опіки чи піклування. Цей договір укладається між органом опіки і піклування та особою, яка дала згоду взяти дитину на виховання (патронатним вихователем).

Водночас, патронат над дитиною (сімейний патронат) – це професійна комплексна послуга, що передбачає: тимчасовий догляд, виховання та реабілітацію дитини в сім'ї патронатного вихователя на період подолання дитиною, батьками складних життєвих обставин (насильство, бездоглядність, загроза життю і здоров'ю, проблеми з житлом, хвороба батьків або їх ув'язнення тощо). Сім'я патронатного вихователя – це сім'я, в якій за згоди всіх її членів повнолітня особа, яка пройшла спеціальний курс підготовки, виконує обов'язки патронатного вихователя на професійній основі.

Патронат може встановлюватися над такими дітьми: новонароджені діти, залишені в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я, або яких відмовилися забрати батьки чи інші родичі; підкинуті, знайдені діти; безпритульні діти; діти з сімей, в яких існує загроза їх життю та здоров'ю; діти, які зазнали насильства, жорстокого поводження; діти, батьки або особи, які їх заміняють, померли, безвісно відсутні; діти, переміщені із тимчасово окупованої території, або району проведення бойових дій в зоні АТО; інші діти, які за різних обставин певний час не можуть перебувати у власній сім'ї або їхні батьки чи особи, які їх

заміняють, не можуть піклуватись про них. Одночасно під патронат (в одну патронатну сім'ю) влаштовується виключно один випадок: діти (не залежно від їх кількості), які є братами-сестрами, або до влаштування під патронат проживали в одній родині.

Патронатним вихователем може бути: повнолітня особа, яка є громадянином України; має позитивний досвід виховання дітей; має житло (власне, орендоване); не має судимості; стан здоров'я дозволяє забезпечувати догляд та виховання дітей; має добровільного помічника серед членів родини; кандидат разом з помічником пройшли навчання за спеціальною програмою підготовки; уклав/ла договір про надання послуг з патронату з відповідним органом опіки. Патронатний вихователь не може поєднувати надання послуг патронату над дитиною з іншими видами діяльності, які перешкоджатимуть якісному виконанню умов договору про патронат над дитиною. Патронатними вихователями не можуть бути особи, зазначені у статті 212 Сімейного кодексу України, а також особи, чії діти були засуджені, перебувають/перебували у конфлікті із законом.

За надання послуги патронатний вихователь щомісяця отримує: грошове забезпечення в розмірі 5-ти прожиткових мінімумів для працездатних осіб; при влаштування 2-х і більше дітей, віком до 1 року, неповнолітньої вагітної, дитини з ВІЛ, грошове забезпечення збільшується на 10% за кожен дитину та категорію, але сумарно не перевищує 50%; соціальну допомогу на утримання та виховання дитини в розмірі 2-х прожиткових мінімумів відповідно до віку дитини; сплату єдиного внеску за загальнообов'язкове державне соціальне страхування за патронатного вихователя.

Термін перебування під патронатом визначається потребами дитини та залежить від складності життєвих обставин, які спричинили її влаштування, але не має перевищувати 3 місяці. В окремих випадках є потреба в подовженні термінів, але загальний термін перебування не повинен перевищувати 6 місяців. Якщо після спливання зазначеного терміну, біологічними батьками дитини не подолано складні життєві обставини, або за інших причин повернення до сім'ї не є можливим, для дитини підберуть альтернативні форми сімейного виховання – усиновлення, опіка/піклування, прийомна сім'я чи дитячий будинок сімейного типу.

Література

1. Сімейний кодекс України від 10.01.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2947-14> (дата звернення: 16.02.2023 р.).

2. Патронат над дітьми. URL: <http://derhachivska-ssd.danet.kh.ua/%D0%BF%D0%B0%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D1%82->

%D0%BD%D0%B0%D0%B4-%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D1%8E/ (дата звернення: 16.02.2023 р.).

UDC 347.92(043.2)

Kovryhina O.K., seeker
for the first (bachelor's) level of higher education,
National Aviation University, Kyiv
Scientific advisor: Filinovich V.V., PhD in Law

THE SAFETY OF THE CIVIL PROCESS

The Constitution of Ukraine guarantees that the interests of a person in the legal system of our state are of primary importance, and for the state, the highest value is a person with his rights, freedoms, and legitimate interests. Thus, everyone has the right to their safety in any relevant area. The author analyzed the works of such scientists as Melnyk J.J., Dyachenko S.V., Korniychuk S.L., on tangential topics to generalize the already proposed concepts and form my own definition of “civil process safety”.

According to the modern legal encyclopedia, “safety” is “... the state of protection of the vital interests of the individual, society and the state from external and internal threats...” [5, p. 207]. Ensuring safety is regulated by the Constitution of Ukraine, laws, and legal acts, with the help of the cooperation of state bodies. J. Melnyk in his dissertation pointed out that safety threats relate directly to the protection and protection of the rights and freedoms of citizens, as well as the exercise of their powers by the state, and by bodies and officials acting on its behalf [2]. In addition, the safety of the civil process can be considered in the context of the right to a fair trial, which is disclosed in Art. 6 of the Convention. According to Chapter III of the Association Agreement between Ukraine and the EU dated June 27, 2014, the obligations of the parties in the safety sector relate to cooperation in the field of ... safety, the establishment of the supremacy of the law ... judicial cooperation in civil ... cases, ... on the principles of legal certainty and the right to a fair trial [4]. According to the concept described above, we can talk about observing the rights and interests of the participants in the civil process, which in turn will guarantee their safety.

In the theory of law, safety is associated with the legal regime of information safety. This is reflected in the non-disclosure of state secrets, attorney secrets, and a certain category of cases that are considered exclusively at a closed court session. But here we can already talk about direct danger, when the disclosure of certain information can harm reputation, life, or health, which, according to the author, is also a very important component of safety.